

Doorgang

Het verhaal van René, pagina 18

'Je dokter weet veel, maar voelt niet wat jij voelt. Een buddy wel. Dat is een enorme meerwaarde'

DENIM GOODS
California

Inhoud

Colofon

Doorgang is het magazine van de Stichting voor Patiënten met Kanker aan het Spijsverteringskanaal (SPKS), mensen die leven met maag- of slokdarmkanker. Doorgang verschijnt drie keer per jaar.

Doorgang, nr. 85, augustus 2025

Hoofd- en eindredactie

José Leeuwenkamp
en Rineke Wisman

Kopij redactiedoorgang@spks.nl

Basisontwerp en vormgeving

Nancy Panjoel & Isa Keuning,
daily creative agency

Beeld cover Michelle Aman

Druk Veldhuis Media, Meppel

SPKS BESTUUR

Voorzitter Henk-Jan Peterse

Penningmeester

Henk-Jan Peterse

Secretaris André Bijeman

Belangenbehartiging

en kwaliteit van zorg

Remco Huiszoon

Vrijwilligers en lotgenoten-

contact Henk Westerhof,

vrijwilligers@spks.nl

Communicatie | Belangen-

behartiging | Naasten

Nathalie Eimers

Palliatief | Kennis en Weten-

schappelijke ontwikkelingen

Reinhilde van Zutphen –

de Roy

Secretariaat Riëtta Potters,

secretariaat@spks.nl

Lotgenotencontact

088-002 97 37 **e-mail** lotgenoten@spks.nl

website www.spks.nl

© 2025 SPKS

Niets uit deze uitgave mag op welke wijze dan ook worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden uitgever SPKS, auteurs, redacteuren, vormgever en drukker geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden in de teksten, noch voor de gevolgen daarvan.

ISSN 1879-7121

3

Voorwoord

'Een zomer met extra veel zonnestralen'

4

Doorleven na kanker

Verwerken is een werkwoord

7

Interview

'Ik ben nog gewoon dezelfde Monique'

12

Over SPKS

Henk-Jan Peterse: 'Ik word nog ieder jaar sterker'

13

Steun

Zes buddy's van de SPKS stellen zich voor

16

Update

Korte nieuwtjes

18

Interview

René over zijn leven na de behandeling

22

Onderzoek

Immunotherapie bij maag- en slokdarmkanker.

24

Save the date

Kon naar de Ledendag van SPKS in Amersfoort

Zonnestralen en een enorme pluim

De zomer zorgt letterlijk en figuurlijk voor wat meer zonneschijn. Fijn om klein geluk te ervaren door bijvoorbeeld een wandeling te maken of een lekker briesje te voelen aan het eind van een warme dag. Dat kan iedereen gebruiken en mensen die te maken hebben met een ziekte des te meer.

Zoals alle lezers van dit magazine weten, zet de diagnose maag- of slokdarmkanker je wereld op zijn kop. Naast de eerste schrik zijn er vaak ook praktische vragen over de behandeling en de gevolgen. Het behandelteam in het ziekenhuis is er voor je medische vragen. Een buddy van SPKS is er voor andere, praktische vragen waar je tegenaan loopt en biedt ook een luisterend oor bij jouw ervaringen, emoties of onzekerheden.

Een buddy is een ervaringsdeskundige die zelf maag- of slokdarmkanker heeft (gehad) en zich daarom goed kan inleven. We horen veel waardering voor dit laagdrempelige contact en de steun en herkenning die het biedt. Op deze plek wil ik daarom tegen de tientallen buddy's van SPKS die zich hiervoor inzetten zeggen: dankjewel, jullie werk is een enorme pluim waard!

'We starten binnenkort met buddy's voor partners van mensen die maag- of slokdarmkanker hebben'

Als stichting SPKS willen we graag zoveel mogelijk mensen die behoefte hebben aan een buddy, ook daadwerkelijk koppelen aan een buddy. Dat kan voor één of een paar gesprekken zijn, maar ook voor langer contact over de jaren heen. Alles kan in overleg! Zo zijn we ook bezig om te starten met een groepje buddy's voor 'partners van'. Uit mijn eigen ervaring als partner denk ik dat een dergelijke steun van een ervaringsdeskundige heel waardevol zou zijn geweest. In deze Doorgang vertellen een aantal buddy's meer over zichzelf en zetten we ze in het zonnetje; lees daarvoor verder op pagina 13.

Graag wens ik jullie allemaal nog een mooie nazomer. En voor degenen die het moeilijk hebben, een nazomer met extra veel zonnestralen.

Nathalie Eimers, bestuurslid SPKS

Meer informatie

- Voor in je agenda: Op 27 september is er een informatiebijeenkomst over slokdarm- of maagkanker in het UMCG (spks.nl/agenda)
- Meer informatie over buddy's? Kijk op spks.nl/buddy.nl.
- Ben je 'partner van' en heb je daarover een vraag? Of wil je buddy worden? Stuur een berichtje naar: n.eimers@spks.nl

Je leeft nog.
Maar hoe nu verder?
**Verwerken is
een werkwoord**

De diagnose kanker zet je leven op z'n kop. Je ziet uit naar het moment dat de behandelingen voorbij zijn en je het normale leven weer kunt hervatten. Maar in de praktijk valt dat tegen. Na de periode van behandelingen begint pas de emotionele verwerking. Hoe pak je de draad weer op?

In het algemeen kloppen mensen tot twee jaar na de behandeling van kanker aan voor hulp, vertelt Josien Groot. Als gezondheidszorgpsycholoog is zij verbonden aan het Ingeborg Douwes Centrum (IDC) in Amsterdam. Dit centrum verleent psychologische zorg aan mensen die met kanker te maken hebben: patiënten, partners en ook hun kinderen.

Reden dat mensen zich melden is het gevoel dat zij vastlopen. De aanleiding voor dat gevoel is divers, weet Groot. "Soms omdat mensen merken dat ze niet over de diagnose en behandeling kunnen praten, bijvoorbeeld omdat ze overspoeld worden door emoties. Soms omdat er emoties op hen af komen die ze niet kunnen dragen. Ook kunnen trauma's uit het behandel- en ziekteproces de vooruitgang in de weg staan. Mensen kunnen ook worstelen met de angst voor terugkeer van de ziekte, waardoor het lastig is het leven weer op te pakken."

Zingeving

Ook gevoelens van depressiviteit, somberheid en vermoeidheid kunnen een reden zijn om psychologische hulp te zoeken. Soms gaat het specifiek over het opnieuw leren vertrouwen van het lichaam. Of om de verbinding met het lichaam weer leren voelen. "Het idee dat er iets kwaadaardigs in je groeide, zonder dat je het doorhad, kan beangstigend zijn. Soms moeten mensen na een operatie een lichaamsdeel missen. Of ze hebben niet meer de energie die ze daarvoor hadden en dat heeft ook invloed op wie je bent."

Mensen komen ook met zingevingsvragen, vertelt Groot. "Het verschilt van persoon tot persoon. Uiteindelijk draait het bij iedereen om de vraag: Hoe ga je om met wat je hebt meegemaakt en wie ben je nu? Heeft mijn leven zin? Krijg ik energie van wat ik doe? Wat maakt het leven leuk en mooi? Wat betekent mijn werk voor mij? Als ik ziek ben, wie ben ik dan nog?"

Verwerken

Verwerken is een werkwoord, benadrukt ze. Praten, schrijven en bewust-

'Je hebt in de overlevingsstand gestaan. Stap er nu bewust weer uit'

wording staan centraal. “Vaak zijn we geneigd negatieve gevoelens weg te drukken, maar daardoor worden we er juist door overspoeld. Kan je het gevoel ook bij je houden en tegelijkertijd lief zijn voor jezelf?”

Het helpt om niet te veel te piekeren. “Je hoofd is bezig met gedachten over het verleden, de toekomst, over angsten en onzekerheden, maar daar hoef je niet steeds wat mee. Probeer met je aandacht in het hier en nu te zijn en je daar oké te voelen. Het draait om het besef dat je je kunt laten raken door je gevoelens zonder dat je je erdoor laat meeslepen.”

Schrijven

Schrijven is een prima manier om te verwerken. “Je kunt bijvoorbeeld de kanker een brief schrijven. Zet daarin alles wat in je opkomt, hoe boos, verdrietig of bang maakte kanker je? “Op deze manier geef je woorden aan wat je is overkomen. Als je dat niet doet, en het in je hoofd blijft spoken, draai je vaak in hetzelfde cirkeltje rond.

Door het op te schrijven, wordt het een verhaal met een punt erachter. Soms schrijven mensen: ‘Je hebt een stukje van me weggenomen.’ Soms komen mensen tot het inzicht dat ze erdoor zijn gegroeid of veranderd, ze staan nu anders in het leven. Door het op te schrijven, gaan gedachten en emoties stromen. Anders blijft het allemaal hangen in je hoofd.”

Wat je opschrijft, hoeft niet perfect te zijn, benadrukt ze. “Je gaat het immers niet voorlezen of echt versturen. Je schrijft het op om te verwerken.” En zelfs met kinderen doet Groot deze schrijfopdrachten. “Kinderen zeggen vaak: ‘Ik wil de kanker niet vergeten, want het hoort bij mij, maar ik wil ook niet dat het de hele tijd in mijn hoofd zit.’”

Zorgparaplu

Het IDC ontwikkelde een zorgparaplu (zie illustratie op pag. 7) die inzichtelijk maakt hoe het proces van diagnose tot na de behandeling meestal verloopt. Hierdoor wordt het duidelijk wat nog spanning geeft. “Dingen die je raken, ▶

'De sleutel is het vinden van een balans tussen stress en veerkracht'

hebben mogelijk nog aandacht nodig. In het gesprek vraag ik door om te onderzoeken wat het is." Ze noemt het voorbeeld van een jonge vrouw die nog steeds last had van de herinnering aan haar moeders gezicht toen zij de scan zag. "Haar moeder was arts. Dat was voor haar een moment waarop ze zich heel kwetsbaar voelde, het moment waar ze liever niet meer aan terugdacht."

Overlevingsstand

Waarom duurt verwerken zo lang?

Groot: "Tijdens de diagnose en de behandeling sta je als mens in een overlevingsstand. Je moet de schok verwerken en het oerbrein neemt het dan over. Je houdt dit vol, omdat je emotioneel als het ware wordt verdoofd.

Na de behandeling zijn de meeste mensen eerst opgelucht, maar daarna ziet zij dat het psychisch toch ineens slecht kan gaan. "Daarna moet je als mens alsnog door de schok heen. Het besef wat er allemaal is gebeurd, dringt dan pas tot je door en moet landen. De illustratie maakt inzichtelijk dat een mens tijdens de behandeling eigenlijk een nieuwe versie van zichzelf wordt. Daarna moet je je opnieuw verhouden tot jezelf. Iedereen die een ernstige diagnose krijgt, doorloopt die verschillende fasen. Je wordt dus een andere versie van jezelf. De zorgparaplu draagt bij aan geruststelling en normalisering."

Veerkracht

Hoe iemand kanker emotioneel verwerkt, hangt ook samen met iemands veerkracht. "Veerkracht is het vermogen om met tegenslagen om te gaan. Niet door alles te negeren of te verbergen, maar door manieren te vinden om ermee om te gaan." Is veerkracht hetzelfde

als sterk zijn? "Nee, het gaat erom dat je blijft zoeken naar manieren om door te gaan, zelfs als je het moeilijk hebt. Veerkracht kan bijvoorbeeld zitten in positieve gedachten zoals hoop en vertrouwen, ook als het zwaar is. Of jezelf toestaan om te voelen wat je voelt, zonder jezelf met schuld te bezwaren." Iedereen heeft zijn eigen manier om veerkracht te tonen, vertelt Groot. "Het is belangrijk om te weten dat veerkracht niet betekent dat je altijd alleen moet doorgaan. Het is juist sterk om hulp te

vragen wanneer je die nodig hebt. De sleutel tot het omgaan met kanker is het vinden van een balans tussen de stress die je ervaart en de veerkracht die je hebt. Soms voel je je misschien overweldigd door alles wat op je afkomt, maar als je genoeg steun en energie hebt, kan je die stress beter dragen. Deze balans kan elke dag anders zijn. Soms voel je je sterk, andere keren misschien helemaal niet. Soms is het genoeg om gewoon door te gaan, een stapje tegelijk."

Roeiboot

De diagnose kanker is een stressor die nog maanden kan zorgen voor existentiële vragen. "Ook als je leven doorgaat, heb je een verlies geleden. Het is normaal om stil te staan bij dat verlies. Tegen jonge kinderen zeg ik vaak: je bent een roeiboot met twee roeispanen. Als je de hele tijd aan één kant roeit, draai je in rondjes en kom

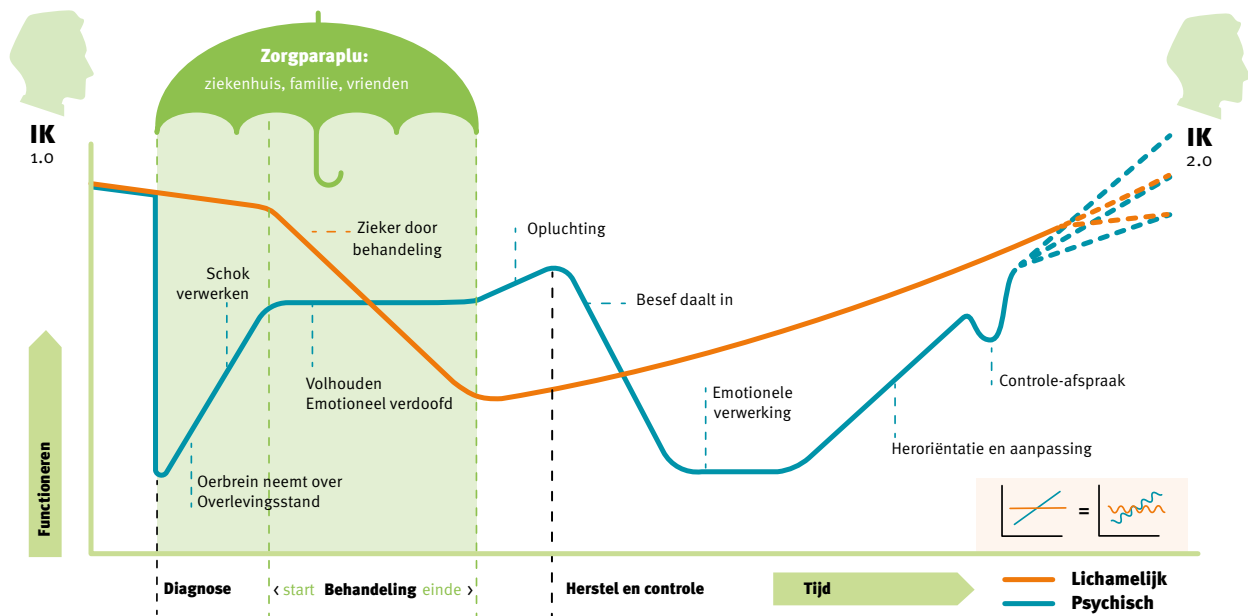

Josien Groot, gezondheidszorgpsycholoog bij het Ingeborg Douwes Centrum (IDC)

Van diagnose tot herstel en verwerking

Normale reactie op een abnormale gebeurtenis

Deze informatie is een schematische weergave van lichamelijk en psychisch functioneren bij kanker.

je niet vooruit. Je moet aan twee kanten roeien, zodat je rechtdoor blijft gaan. Daar helpen wij mensen graag mee.” Mensen die veel piekeren, adviseert ze een piekerkwartier te plannen. Een vast kwartier op de dag waarin je volop mag piekeren. “Betrap je jezelf op piekeren? Parkeer het en bewaar je gedachte dan voor het piekerkwartier. Dat kan je trainen.” Het goede nieuws is dat ook ons bewustzijn is te trainen. Door tijd te nemen om in het hier en nu te zijn bijvoorbeeld. Door te wandelen en te focussen op kleuren die je ziet en de geluiden die je hoort. “Op het moment dat je je zintuigen gebruikt, ga je direct naar het hier en nu en uit de spanning en de stress.” Ook zijn er veel apps met ontspanningsoefeningen. Gebruik deze, adviseert Groot. “Je hebt na de diagnose en tijdens de behandeling op een hoge versnelling in de overlevingsstand gestaan. Stap er bewust weer uit om je lijf te laten voelen: Ik kan ontspannen en het is oké.” ●

Stress en veerkracht in balans: Wat kun je zelf doen?

Herken waar je stress vandaan komt. Zijn het lichamelijke klachten, zorgen over de toekomst, problemen in je sociale leven, of het zoeken naar zingeving? Het helpt om te weten wat je het meest belast.

Vind manieren om met je stress om te gaan. Misschien is dat door te praten, te bewegen, te mediteren, of een hobby op te pakken. Zoek uit wat jou helpt om de spanning te verlichten.

Vraag om hulp als je die nodig hebt. Dit kan van je vrienden, familie, of zorgverleners zijn. Het is oké om hulp te vragen en te accepteren. Veerkracht betekent niet dat je altijd alles zelf aankunt.

Bron: Ingeborg Douwes Centrum

**'De belangrijkste les
die kanker mij leerde,
is dat ik mijn intuïtie
moet volgen'**

'Ik ging topfit de operatie in'

Na jaren geplaagd te worden door misselijkheid krijgt Monique Groenevelt (58) na drie jaar een maagonderzoek. De diagnose maagkanker komt hard aan, maar ze prijst zich gelukkig met hoe gezond ze zich voelt. 'Ik ben nog gewoon dezelfde Monique. Vol energie en enthousiasme. Alleen twintig kilo lichter', zegt ze nuchter.

Monique Groenevelt (58)

Privé

Woont samen met Toon. Moeder van twee kinderen, oma van een kleindochter.

Diagnose & Behandeling

In 2022 kreeg Monique de diagnose maagkanker. Voor de operatie is ze behandeld met chemotherapie. In de operatie zijn de maag, milt en een stuk van de alvleesklier weggehaald. De nabehandeling met chemo is geannuleerd. In 2024 bleek ze uitzaaiingen te hebben in het weefsel waar de maag zat.

Nu

Monique doet mee aan de AuspiCiOus studie bestaande uit een combinatie van chemo- en immunotherapie met een maximum van twee jaar. Sindsdien staat de ziekte stil.

"Wanneer het leven moeilijk is, blijf ik daar niet in hangen. Je moet je niet te veel door je emoties laten meeslepen. Ga door en maak er het beste van. Zo ben ik altijd al geweest. Mogelijk heb ik die instelling doordat ik opgroeide in een gezin met een zwaar gehandicapte zus. Dan leer je je eigen boontjes doppen. Die houding komt me zeker van pas sinds ik ziek ben geworden. Ik kan zorgen parkeren en lig er niet wakker van."

"Mijn maagklachten begonnen in 2017, na een vakantie in Maleisië. Thuis kreeg ik last van misselijkheid en diarree en we wisten niet waar het door kwam. Na twee jaar aanmodderen, bleek uit onderzoek van mijn ontlasting dat ik een infectie had met de Helicobacter Pylori. Een bacterie die maagkanker kan veroorzaken, las ik. Maar toen na drie antibioticakuren de bacterie uit mijn lichaam was, heb ik geen seconde meer aan de mogelijkheid van kanker gedacht."

Maagonderzoek

"Na een half jaar kreeg ik toch weer last van diezelfde misselijkheid. Opnieuw een infectie van die bacterie? Nee, dat kon niet, volgens de huisarts. Ik nam het aan, ondanks dat die mis-

selijkheid bleef terugkomen. Soms wat minder, soms wat meer. Zouden we niet eens een maagonderzoek moeten doen?, vroeg ik. 'Nee hoor', zei de huisarts. 'Daar kom je met jouw profiel niet voor in aanmerking: je rookt niet, drinkt niet en bent sportief'. Bovendien zaten er aan zo'n onderzoek ook risico's. In plaats van een onderzoek kreeg ik maagbeschermingstabletjes."

"De eerste drie maanden hielpen die tabletjes. Maar na een tijd werd ik weer misselijk, meestal 's avonds als ik in bed lag. Met mijn hoofdeinde omhoog viel ik dan in slaap. Ik ben niet zo'n pieper; ik zoek oplossingen. En toen ik weer bij de dokter was, zei ze weer dat een maagonderzoek niet nodig was. Tsja, dacht ik. Als het niet hoeft, dan hoeft het niet."

Drukke baan

"De tijd verstreek en ik werd steeds vaker misselijk. Het ging me ook belemmeren in mijn werk als gebiedsbeheerder en gladheidscoördinator bij de gemeente. Een drukke baan. In het winterseizoen stuur ik de mannen aan die op pad moeten om de weg ijsvrij te houden. Ook 's nachts moet ik wel eens de weg op. Ik blaak normaal van energie, maar nu was ik steeds vaker moe. Op een dag was ik zo misselijk dat ik eindeloos moest overgeven. 's Avonds zei ik

'Zonder milt kan je goed leven en zonder maag blijkbaar ook'

tegen mijn vriend: ik houd dit niet meer vol."

"Bij de huisartsenpost kreeg ik een pilletje om me de nacht door te helpen. Maar 's morgens was het weer mis. Ik moest weer overgeven en dit keer was het braaksel zwart. Ik ben met de ambulance naar het ziekenhuis afgevoerd, zo beroerd was ik. Ik kon amper lopen, maar werd toch weer naar huis gestuurd. Omdat het niet meer ging, belde ik diezelfde dag weer op. Maar pas na een paar dagen besloot de specialist dat het tijd was voor een maagonderzoek. Drie jaar nadat ik er voor de eerste keer om vroeg."

"'s Middags stond de arts al naast me met de uitslag. 'Zeg het maar meteen. Of zal ik het zelf zeggen: is het kanker?', zei ik. 'Ja,' zei hij en hij begon meteen over een

familiegesprek. Geen goed teken ... Het was een diffuse tumor, door heel de maag heen, met een uitstulping naar de alvleesklier."

Sportief

"Ik ben graag in beweging en was in goede conditie: twee keer per week ging ik zwemmen en wandelen, thuis deed ik oefeningen op mijn fitcrosser en ik werkte graag in de tuin. Door de behandelaars van het UMC Utrecht werd geadviseerd zo fit mogelijk de operatie in te gaan. Ik wilde achteraf geen spijt hebben dat ik niet genoeg mijn best had gedaan. Ik dacht: ik ga ervoor! Voordat de chemokuur startte en tijdens de kuren heb ik er een tandje bijgezet. Ik ging topfit de operatie in

en was daarna, volgens de test, fitter dan daarvoor. Vrienden en familie zeiden: 'Typisch Monique!'"
"Voor de operatie kreeg ik vier chemokuren en naderhand zou ik die opnieuw krijgen. De chemo had natuurlijk wel effect. 'Niet schrikken!', zei ik tegen mijn vriend toen mijn haar bleek uit te vallen. Na het douchen zat de borstel vol met haar. Ze staken hard af tegen de witte wastafel. Hij schrok natuurlijk alsnog, maar hielp me om mijn haar er meteen af te halen met de tondeuse. Ik had al een paar petten gekocht, want ik wil er wel netjes uitzien. Daarna stuurde ik een foto naar de kinderen met mijn nieuwe look: 'Moeders heeft de pet al op, want ik ben al mijn haar kwijt.' Het was wel even slikken, toch was ik ook positief."

Vergaderingen

"De operatie zou vier uur duren, maar duurde uiteindelijk zeven uur omdat de chirurg ook de milt en de helft van de alvleesklier heeft moeten verwijde-

'Ik kan maar amper geloven dat ik op papier ernstig ziek ben'

ren. Zonder milt kan je goed leven, en zonder maag ook, zo blijkt. Ook zijn er 43 lymfeklieren weggehaald. In een daarvan zat een uitzaaiing. Het drong op dat moment allemaal niet tot me door. Zoveel weggehaald? Wat zit er nog wel in mijn lichaam dan? Ik had geen pijn en voelde me snel weer de oude."

"Na de operatie mocht ik twee weken alleen vloeibaar voedsel eten. Je begint met kleine slokjes water, thee, yoghurt en na twee weken voorzichtig wat vast voedsel. Soms kwam het wel eens omhoog, maar over het algemeen ging het goed. En dat is nog steeds zo. Mijn vriend zegt wel eens: 'Jij bent zo vief! Ik ben krakkemikkiger dan jij.' Hij heeft colitus ulcerosa. Ik ben het met hem eens, ik ben fitter. Het is ongelijk verdeeld."

Van 85 naar 65 kilo

"Ik ben twintig kilo afgevallen en weeg nu 65 kilo bij een lengte van 1.66. Ik was een snoepkont en houd van lekker eten. Ik kan nu niet meer zoveel eten als ik gewend was, maar eet nog steeds goed. Ik ben wel minder gaan eten, niet anders of gezonder. Ik eet regelmatig een pizza, schnitzel of een loempia, maar kan geen hele meer op. Ik snoep veel tussendoor. Ik kan gerust vijf speculaasjes achter elkaar pakken; ik kom er toch niet van aan. Wat ik niet meer kan verdragen is friet. Het smaakt me niet meer."

"Soms zeg ik tegen mijn vriend: 'Zullen ze wel het juiste medisch dossier hebben van mij? Ik kan maar amper geloven dat ik op papier ernstig ziek ben.' Iemand die het niet weet, merkt en ziet niets aan mij. Ik voel me gewoon fit en goed. Dezelfde Monique als altijd: vol energie en enthousias-

me, wel twintig kilo lichter, maar dat ging vanzelf. Ik heb een compleet nieuwe garderobe moeten aanschaffen."

Intuïtie

"Na de operatie zou een maand later de nabehandeling met chemo starten, maar die werd geannuleerd. Omdat onderzoek aantoonde dat de chemokuur nul effect had bij mij. Dit heeft te maken met een MSI-afwijking. Heel jammer natuurlijk, maar als het niks doet, maakt chemo wel een hoop kapot."

"Een halfjaar later wilde ik dat er een nieuwe scan werd gemaakt. De arts vond het niet nodig, maar ik bleef aandringen. Dat was maar goed ook, want het bleek dat ik uitzaaiingen had op de plek waar de maag had gezeten."

"De belangrijkste les die kanker mij leerde is dat ik mijn intuïtie moet volgen. Ook als dat indruist tegen wat de arts zegt. Ik laat me door niemand meer iets aanpraten, wat al gebeurde met die Helicobacter. Met de huisarts heb ik hier later nog over gesproken. Ze moest huilen: ze vond het heel erg en zei dat ze het begreep als ik een andere huisarts zou zoeken. Ik zei: 'Ik blijf bij jou, maar ik hoop wel dat je er voortaan voor me bent als ik je nodig heb.' Ze belt me nu bijna iedere

week op om te vragen hoe het is."

"Sinds februari vorig jaar staat de groei van de kanker stil en zijn de uitzaaiingen iets verminderd. De oncoloog spreekt van een kanker die ik moet zien als een chronische ziekte. Het kan groeien, maar wel heel langzaam."

Conflict

"Ik ben weer aan het werk. 21 uur per week. Ik wil graag in mijn eigen functie blijven werken, maar helaas is daar een arbeidsconflict over ontstaan. Een interim-manager grijpt mijn ziekzijn aan, om mij uit mijn functie te zetten, zodat hij zijn team kan doorontwikkelen. Dat vind ik ontzettend gemeen. Ik werk bijna veertig jaar en was nooit ziek. Nou ben ik echt ziek en word je zo behandeld. Maar... ik laat me niet kisten en strijd voor rechtvaardigheid. En net als met mijn ziekte sta ik ook hier positief in. Ik denk: dit overkomt me en ik maak ervan wat ervan te maken valt. Iedere dag dat ik er ben, is er één. En als ik me goed voel, ga ik er een mooie dag van maken. Als ik voor de spiegel sta praat ik soms met mezelf: 'Monique, het komt allemaal wel weer goed. Dat helpt.' ●

'Ik word nog ieder jaar sterker'

Wie hem kent als energieke voorzitter van SPKS kan zich nauwelijks voorstellen dat Henk-Jan Peterse (60) acht jaar geleden slokdarmkanker had en sindsdien met een buismaag leeft. Zijn boodschap is hoopvol: 'Ik ben nu sterker dan vorig jaar.'

Hoe kwam je erachter dat er iets mis was?

"De eerste keer dat ik iets merkte, was op Koningsdag 27 april in 2017. Ik nam een hap pinda's en kreeg ze niet weg. Ook niet met een slok bier. Ik stik, dacht ik. Even googlen en ik wist meteen dat het goed mis was. Waarschijnlijk slokdarmkanker. Brood eten lukte ook niet meer en ik viel af. Omdat we in mei een verre reis zouden maken met het gezin vanwege ons 25-jarige huwelijk, hield ik het voor me. Thuis ging ik meteen naar de huisarts en daarna vertelde ik het pas aan mijn vrouw en kinderen. Een curatief traject, gericht op genezing. Dat was het goede nieuws!"

Was de behandeling een succes?

"Ik werd doorverwezen naar het UMC Utrecht: chemotherapie en bestralingen, zes weken pauze en toen de operatie. De operatie was geslaagd, maar ik kreeg flinke complicaties: een dubbele longontsteking en lekkage van de hechtingsnaad. Ineens was ik doodziek; ik lag drie weken in het ziekenhuis en kreeg alleen sondevoeding. In die tijd droomde ik over eten en drinken: gek genoeg over een grote bokaal met grapefruitsap ..."

Welke invloed had de diagnose op je leven?

"Na een jaar begon ik weer met werken, maar het was slopend. Ik viel een kilo per week af, terwijl ik een zittend beroep had. Ik kreeg het er niet aan gegeten. Ook als je de hele dag zit, verbruiken je hersens veel energie, legde de bedrijfsarts uit. Rust was het advies. Wat ik nooit deed, was gewoon een uurtje voor me uitstaren. Dat is best heel gezond en daar ben ik nu een stuk beter in."

Wat kan je vertellen over je werk bij SPKS?

"De SPKS dreigde opgeheven te worden bij een gebrek aan bestuursleden. Inmiddels staat de stichting weer duidelijk op de kaart met een stevig bestuur en drie pijlers: kwaliteit van zorg, voorlichting en lotgenotencontact. Naar leden toe probeer ik hoopgevend te zijn. Tuurlijk heb ik ook wel eens een dumping of een slechte dag. En ook ik ben wel eens wanhopig geweest in het begin. De eerste tijd was ik soms ook erg bang voor terugkeer van de ziekte. Het belangrijkste advies dat ik mensen kan meegeven? Accepteer de dingen die je niet meer kunt en waardeer de kleine stapjes vooruit. Ik merk dat ik nog ieder jaar sterker word. Het lichaam heeft een enorm herstelvermogen." ●

Henk-Jan Peterse (60)

Privé:

Woont in Tiel. Getrouwd met Petra, samen hebben ze drie kinderen.

Diagnose en behandeling:

2017 diagnose slokdarmkanker. Behandeld met chemotherapie en bestraling en onderging een buismaagoperatie.

Werk:

Werkte tot 2018 als directeur van een groothandelsbedrijf in on-the-go consumptiegoederen. Is sinds 2022 voorzitter van SPKS.

Buddy's in the spotlight

De buddy's van SPKS betekenen veel voor mensen die de diagnose maag- of slokdarmkanker hebben gekregen. Ze zouden nog meer kunnen bereiken dan nu, simpelweg omdat veel patiënten er nu nog geen gebruik van maken. Om dat te veranderen, lanceert SPKS in september een campagne met onder andere video's en berichten op social media en posters in ziekenhuizen om het buddyprogramma beter onder de aandacht te

“Het raakte me om alle verhalen te horen van onze buddy's. Stuk voor stuk hebben zij een storm doorstaan. Ieder is het gelukt, op zijn of haar eigen manier, om de draad weer op te pakken”, zegt Christel van Batenburg, projectleider buddyprogramma. In Nederland krijgen elk jaar 2.600 mensen de diagnose slokdarmkanker en 1.100 mensen maagkanker. Bij veel mensen heeft de diagnose, de behande-

ling en ook de revalidatie een enorme impact. Soms realiseer je pas een paar maanden na de operatie, als de storm is gaan liggen, hoe groot de gevolgen zijn. In elke fase van je ziekte, dus ook een tijd na je behandeling, kunnen de buddy's van SPKS een belangrijke steun zijn. Zij weten wat erbij komt kijken, helpen je met hun eigen ervaringen en bieden steun bij praktische vragen. ●

Op de draaidag van de campagne ontmoetten de buddy's elkaar

Wat doet een buddy?

Een buddy is iemand die zelf maag- of slokdarmkanker heeft gehad en weet wat je doormaakt. Of je nu net de diagnose hebt gekregen, een operatie in het vooruitzicht hebt of al in de herstelfase zit. Een buddy biedt:

- Een luisterend oor
- Herkenning en begrip
- Praktische tips
- Contact op jouw voorwaarden; jij houdt zelf de regie

Omdat SPKS samenwerkt met gespecialiseerde ziekenhuizen, zijn de buddy's goed geïnformeerd over de nieuwste ontwikkelingen in de zorg.

Dit zijn buddy's uit de SPKS-campagne

In de campagne van SPKS, te zien vanaf september via posters en video's, stellen zes buddy's zich voor. Wie zijn zij?

Arno

Maagkanker (diagnose 2020)

"Als ik terugkijk en eraan denk hoe ik van de operatie-tafel kwam... dan is het bijna niet te geloven dat ik nu weer gewoon in een restaurant zit. Dat ik weer kan eten en drinken. Je herstellend vermogen is echt groot. Wat goed is om te beseffen, is dat je na de operatie echt op nul begint. Je conditie, je voeding... je kunt niets meer. Dat kan frustrerend zijn. En juist bij die frustraties, om positief te blijven, kan een buddy, helpen."

Monique

Maagkanker (diagnose 2022)

"Toen ik in het ziekenhuis lag, werd mij gevraagd: Wil je een buddy? Eerst wilde ik dat niet. Maar na een tijdje dacht ik: ik wil best met iemand praten die hetzelfde heeft meegemaakt als ik. Achteraf dacht ik: 'Ik had dit meteen moeten doen, want dan had ik beter geweten wat me te wachten stond.' Je dokter weet veel, maar voelt niet wat jij voelt. Een buddy wel. Dat is een enorme meerwaarde."

Olaf

Slokdarmkanker (diagnose 2012)

"Gelukkig hebben veel mensen heel lieve, zorgzame partners. Toch is er een stukje waarin je omgeving je niet kan steunen. Dat kan gevoelens van eenzaamheid geven. Met een paar kleine woorden van een buddy kun je je vechtlust terugvinden. Omdat je weet: Ik sta er niet alleen voor."

Rien

Slokdarmkanker (diagnose 2019)

"Ik weet niet of ik die operatie moet ondergaan', zei een oudere patiënt tegen mij. Ik zei: 'Als je met me wil praten, maken we een afspraak.' Dat gebeurde en ik ging bij hem langs. Toen ik wegging zei hij: 'Rien, ik ga de operatie aan. Want ik weet nu beter wat er met me gaat gebeuren.' Ik heb hem nog een paar keer gesproken en hij zei: 'Ik ben zo blij dat ik mijn kinderen en kleinkinderen nog kan zien.' Dat je zoveel kunt betekenen als buddy, daar doe je het voor."

Zwany

Slokdarmkanker (diagnose 201)

"Het eerste half jaar na de operatie was een worsteling. Je moet niet vergeten dat je een ontzettend zware operatie hebt ondergaan. Ik kon pas na een tijd de knop omdraaien en verder gaan. Soms beseft je daarom pas na een tijdje hoe helpend een buddy kan zijn. Er is lichamelijk veel beschadigd en je conditie opbouwen kost tijd."

Wilma

Maagkanker (diagnose 2021)

"Ik ben buddy uit dankbaarheid, omdat het bij mij zo goed is gegaan. Ik wil graag iets terugdoen voor mijn medemens."

Iedereen zegt: 'Had ik maar eerder geweten dat er buddy's waren.'

Contact met een buddy?

Scan deze code of na naar www.spks.nl/buddy

Ronalds pleidooi voor openheid

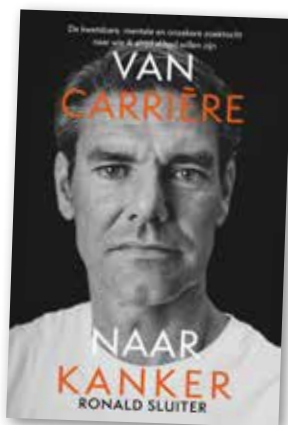
Toen Ronald Sluiter vijf jaar geleden de diagnose PMP-kanker kreeg, een kankervorm die zich via slijm in de buikholte verspreidt, ontdekte hij dat de operaties en behandelingen een enorme fysieke en mentale strijd zijn. In zijn boek *Van carrière naar kanker* deelt hij openhartig hoe hij leerde omgaan met angst, verlies van controle en het hervinden van zingeving. Zijn verhaal is niet alleen medisch, maar vooral mentaal: een zoektocht naar identiteit en balans.

Ronald wil vooral het taboe op kwetsbaarheid bij mannen doorbreken. Hij laat zien hoe dromen kunnen vervagen, maar ook hoe humor, veerkracht en zelfinzicht weer zorgen voor ruimte.

Zijn boodschap is helder: praat met elkaar en leef in het nu.

Voor lotgenoten een moedig voorbeeld hoe openheid en mentale veerkracht je helpen bij het omgaan met kanker.

Van carrière naar kanker - De kwetsbare, mentale en onzekere zoektocht naar wie ik altijd al had willen zijn (€ 22,99)

Kanker groot effect op seksualiteit

Veel mensen met kanker ervaren negatieve gevolgen voor hun seksleven en intimiteit. Problemen zoals minder zin, pijn bij het vrijen of moeite met opgewonden raken, komen vaak voor. Toch wordt hier in het ziekenhuis zelden over gesproken. Uit een peiling van de NFK onder ruim vierduizend (ex-)patiënten blijkt dat 84 procent wél wil dat zorgverleners dit onderwerp bespreekbaar maken. Seksualiteit is geen luxe, maar onderdeel van kwaliteit van leven. NFK roept zorgverleners én patiënten op om het gesprek aan te gaan — ook als je single bent of je partner erbij wilt betrekken.

Uit: *Doneer Je Ervaring* (NFK)

HIPEC-behandeling niet meer aangeboden bij maagkanker

Sinds 2017 kon de HIPEC-behandeling, een plaatselijke chemotherapie tijdens een operatie, worden uitgevoerd bij mensen met maagkanker met beperkte buikvliesuitzaaiingen. De voorwaarde was wel dat zij deelnamen aan de PERISCOPE II-studie die de effectiviteit van deze behandeling onderzocht. Uit dit onderzoek blijkt nu dat een HIPEC-operatie niet leidt tot relevante toename in overleving. Voor patiënten betekent dit dat HIPEC niet meer aangeboden wordt als behandeling bij maagkanker met buikvliesuitzaaiingen.

De dubbele marathon

Met een persoonlijk record van 2:45 op de marathon en trainingen onder leiding van een olympisch coach leefde Tom van Beusekom voor de sport. Hardlopen geeft hem het gevoel onsterfelijk te zijn. Ook als hij last krijgt van gewichtsverlies en verkrampingen in de slokdarm loopt hij de marathon van Amsterdam. Achteraf een 'dubbele marathon,' want het blijkt dat hij uitgezaaide slokdarmkanker heeft. De diagnose is het begin van een intensieve periode van behandelingen, fysieke achteruitgang en mentale uitdagingen. In *De dubbele marathon* vertelt hij dit persoonlijk verhaal met een oproep aan jonge mensen met kanker om hun stem te laten horen. Zijn boodschap: "Durf een vuist te maken. Laat je niet zomaar wegzetten."

De dubbele marathon, verkrijgbaar via dubbelemarathon.nl (€ 19,95).

Overleving na diagnose kanker neemt verder toe

De overleving van kanker vier jaar na de diagnose is gestegen tot 72 procent. Dertig jaar geleden was dat nog 51 procent. Dat betekent dat elk jaar meer mensen met kanker de ziekte overleven.

In juli publiceerde het IKNL (Integraal Kankercentrum Nederland) de nieuwste trends in overleving bij kanker. Deze zijn gebaseerd op cijfers uit de Nederlandse Kankerregistratie (NKR). Tumoren met de beste overlevingskansen (meer dan 90 procent vierjaars-overleving) zijn huidkanker, borstkanker en prostaatkanker. Slokdarm- en maagkanker blijven daar helaas ver bij achter, met een vierjaarsoverleving van ongeveer 30 procent bij mensen jonger dan 65 jaar.

Een opvallende trend is verder dat de overlevingskansen juist bij oudere patiënten snel stijgt. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de introductie van nieuwe geneesmiddelen voor de behandeling van kanker, die vaak ook door mensen boven de 65 jaar goed verdragen worden.

Ziek worden als zzp'er

Bijna driekwart van de zzp'ers had geen arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) op het moment dat zij de diagnose kanker kreeg. Dat blijkt uit een peiling van de Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties (NFK). Redenen zijn onder andere hoge kosten van deze verzekering of het uitstellen van het afsluiten. Vanaf 2027 komt er mogelijk een verplichte AOV voor zzp'ers.

Tips voor doorlevers

Vroeger betekende de diagnose uitgezaaide kanker dat je snel zou komen te overlijden. Door betere medische behandelingen kunnen veel mensen, ondanks uitgezaaide kanker, langer leven met deze diagnose. Dit is fijn, maar het geeft ook onzekerheid. Want hoe lang werkt een medicijn? Welke toekomstplannen maak je ondanks alle onzekerheid? Vragen die kunnen zorgen voor angst, verdriet of gevoelens van eenzaamheid. Op doorlevenmetkanker.nl vinden doorlevers en de mensen om hen heen verhalen van lotgenoten, inzichten in veelvoorkomende emoties en hoe hiermee om te gaan.

doorlevenmetkanker.nl

'Ik kreeg stress, want kon bijvoorbeeld mijn belasting niet betalen. Ik moest lenen. Ik heb nog steeds geen buffer. Dat vind ik echt lastig.'

Uit: DJE ZZP'er en kanker, wat is jouw ervaring?
(Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties)

**'Er zit een waakvlam
in mijn hoofd die
nooit helemaal uitgaat'**

Van zwaar transport naar zware tijden

Toen René volop in het leven stond, werd hij ziek. De oude is hij nooit meer geworden, maar gelukkig is hij er nog steeds. Het verschil met vroeger? "Ik hoor veel mensen mopperen, maar daar doe ik niet meer aan mee."

René van Dijl (63)

Privé

René is getrouwd met Annelies, ze wonen in Hengelo en hebben twee volwassen kinderen en vijf kleinkinderen. René werkte als vrachtwagenchauffeur en werd na de operatie afgekeurd. Annelies heeft een eigen restaurant.

Diagnose & behandeling

In 2017 kreeg René de diagnose slokdarmkanker. Hij werd behandeld met chemotherapie, bestraling en werd geopereerd en kreeg een maagbuis.

Nu

Genezen

"Mij maken ze de kachel niet aan," zegt René van Dijl (63). Een typische,

Twentse uitdrukking die betekent: ik laat me niet gek maken. Het is een uitdrukking die hem op het lijf geschreven is, want René is nuchter tot op het bot. Een eigenschap die goed van pas kwam in zijn werk als internationaal vrachtwagenchauffeur in het zware en exceptionele transport. "Als je met een lading extreem grote en zware windmolenonderdelen een bosweg moet inslaan ergens in Noord-Finland, een plek die je alleen met coördinaten kunt vinden, moet je geen zenuwpees zijn."

Hete vuren

De René vóór de diagnose was die nuchtere kerel die kriskras door Europa reed met verlengd en zwaar transport: buizen, kraandelen en stalen constructies. "25 meter lang, 12 meter breed... hoe groter, hoe mooier. Een beroep waarin je van alles meemaakt, maar waarin je ook veel mensenkennis krijgt en snel ontdekt dat je je eigen problemen moet oplossen."

In 2017 merkte hij ineens dat slikken moeilijker ging. "Ik dacht eerst: ik heb te gulzig gegeten. Even een slokje koffie en weer door. Maar het eten bleef han-

gen. Annelies, mijn vrouw, zei: 'Ga naar de dokter, je weet maar nooit.' En ze had gelijk. 'Als ik jouw verhaal hoor, gaan alle alarmbellen af,' zei de dokter. Hij stuurde me door voor onderzoek en nog geen week later bleek dat ik slokdarmkanker had."

"Ik heb geleerd om kalm te blijven onder druk. Stress past niet bij me en ik heb vaak voor hete vuren gestaan. Maar de diagnose kanker was een totaal ander soort 'heet vuur'. Dat je kanker hebt, is een schok. De onzekerheid van die eerste dagen is zwaar. Is het uitgezaaid? Ben ik te behandelen? Wat zijn mijn kansen? Toch voelde ik geen paniek. Zelfs toen kon ik denken: het is wat het is. Je moet verder, dat weet je. Alleen weet je nog niet wat er op je pad komt." Gelukkig kreeg hij positief nieuws: de kanker was niet uitgezaaid. "Toen die eerste onzekerheid wegviel, viel de rest eigenlijk mee. Je krijgt gesprekken, er is een behandelplan en ziekenhuisbezoeken worden ingepland. Er komt veel op je af, zeker. Maar paniek of angst heb ik vanaf dat moment niet meer gevoeld. Inderdaad, het is wat het is. Dat dacht ik toen en dat denk ik nog steeds."

Twee vingers

Voordat René geopereerd kon worden, onderging hij vijf chemokuren en 25

'Dat zo'n operatie je lichaam zo sloopt, verbaast me tot op de dag van vandaag. Je beseft dan pas hoe snel je achteruitgaat als je stil komt te staan'

bestralingen. En ook toen bleef hij nuchter. "Bij de eerste chemo dacht ik zelfs: als dit alles is, doe ik het met twee vingers in de neus." Lachend: "Gaandeweg werden die chemo's wel zwaarder. Ik was soms misselijk en vermoeid. Maar het viel me mee, ook de bestraling. Ik mocht niet klagen en bleef fit. Ik

kon bijvoorbeeld al die tijd blijven wandelen."

Verbaasde het hem dat hij er zo goed doorheen kwam? "Toch wel, want de verhalen die je van tevoren hoort, zijn niet positief. Nu ik zelf buddy ben voor de SPKS zie ik dat chemo en bestraling bij anderen heel slecht kunnen vallen.

Niet elk lichaam kan het even goed aan. Het maakt nogal uit of je 55 kilo weegt en in slechte conditie bent, of juist fit. Ik had het geluk dat ik gezond en sterk was. Ik denk omdat ik naast mijn werk altijd veel sportte: wedstrijdzwemmen, zaalvoetbal, fanatiek fitnessen ... Toen de behandelingen begonnen, woog ik 120 kilo en was ik flink gespierd. Mijn lichaam kon het incasseren."

Spierballen

Na de chemotherapie en bestraling volgde de operatie waarbij hij een buismaag kreeg. En eerlijk is eerlijk: die viel zelfs deze sterke, nuchtere vent flink tegen. "De arts zei: 'We zijn zes à zeven uur met je bezig.' Maar wat dat echt betekent, hoeveel je lichaam te verduren krijgt, ontdek je pas later."

Op de eerste avond kon René amper naast zijn bed staan. "Na tien dagen ziekenhuis waren mijn armen zo dun dat ik ze nauwelijks herkende. Mijn spierballen waren compleet verdwenen."

"Dat zo'n operatie je lichaam zo sloopt, verbaast me tot op de dag van vandaag. Je beseft dan pas hoe snel je achteruitgaat als je stil komt te staan. En hoe gevaarlijk zo'n operatie is voor mensen die ouder zijn of minder fit."

Revalideren

"Ik kon onder begeleiding revalideren in het ziekenhuis. Maar ik moest worden afgeremd. Ik was gewend om te sporten, te presteren, te knallen. Maar na twee keer drie minuten hardlopen op de loopband was ik op. Mijn lichaam was er nog niet aan toe. Ik moest accepteren dat je je grenzen moet bewaken, anders schaadt het je herstel."

Ook eten was een uitdaging. Of beter gezegd: niet kunnen eten. "Na de operatie kreeg ik 4,5 maand sondevoeding. Daarna moest ik opnieuw leren eten, omdat mijn maag veranderd was. Te veel, te zwaar of te vet - het kwam er gewoon weer uit. Ik moest mijn eetpatroon aanpassen. Maar anders leren eten was lastig. Je maag kan het niet aan, maar je hoofd heeft nog trek in alles wat je vroeger at. En ik ben gek

op eten. Mijn vrouw heeft een restaurant waar heerlijk wordt gekookt." Acht jaar later kan hij weer genieten van eten. "Maar ik eet wel kleine porties."

De oude

"Ik moet eerlijk toegeven dat ik nooit meer de oude ben geworden," zegt René. En dat is misschien wel het moeilijkst. "Ik heb minder kracht, ben sneller moe. Mijn concentratie is minder, ik vergeet sneller dingen. Ik heb soms nog steeds last van het eten en reflux 's nachts. Een ander gevolg van chemo is 'dode' vingers in de winter. Het is allemaal niet erg, maar wel heel erg jammer. Vroeger was ik een grote, sterke vent die alles kon. Nu ben ik nog steeds groot, maar niet meer zo sterk. Die ziekte laat sporen na en dat moet je accepteren." Werken zoals vroeger, met onregelma-

tige en lange dagen, lukte om die redenen niet meer. René werd afgekeurd.

"In het begin vond ik dat lastig. Ik had altijd veel plezier in mijn werk, genoot van het onderweg zijn, van de afwisseling. Ik vond het leuk om weg te gaan én leuk om weer thuis te komen."

"Soms zie ik nog een vrachtwagen rijden en denk ik: toch jammer... Maar ik weet ook: het is goed zo. Ik doe genoeg leuke dingen en besteed mijn tijd goed. Ik voel me niet nutteloos. We wonen buitenaf, ik klus in de tuin en maak dingen voor mijn kleinkinderen. Ook ben ik buddy voor de SPKS. Nuttig en belangrijk werk, want ik kan mensen met raad en daad helpen. Hoe is het écht om geopereerd te worden? Hoe voelt het als je spierkracht verdwijnt? Hoe leer je opnieuw eten? Als ex-patiënt vertel je het eerlijke verhaal."

Waakvlam

René voelt zich genezen. Maar dat hij zeven jaar geleden, zomaar van de ene op de andere dag, kanker kreeg, blijft in zijn achterhoofd. "Je lichaam heeft je ooit verraden, en dat vergeet je niet. Bij een pijntje gaan je gedachten snel terug naar het moment van de diagnose. Er zit een waakvlam in mijn hoofd die nooit helemaal uitgaat."

"Ik ben dus waakzamer. Maar ik lééf. En ik waardeer het leven meer dan ooit. Als mijn vrouw een leuke vakantie ziet, zeg ik: 'Boek maar.' Je wordt makkelijker in het maken van keuzes. En weet je wat ik ook niet meer doe? Mopperen. Ik hoor zoveel mensen mopperen, maar ik doe er niet meer aan mee. Het leven is te kort om je druk te maken over dingen die tegenzitten of over wat anderen denken. Nee, mij maken ze de kachel niet meer aan." ●

Immunotherapie bij maag- en slokdarmkanker: hoopvol, maar geen wondermiddel

Is de kanker uitgezaaid? Na de diagnose maag- of slokdarmkanker draait alles om die vraag. Want uitzaaiingen in andere organen dan de maag of slokdarm, die bij de helft van de patiënten voorkomen, verlagen de overlevingskansen drastisch. Onderzoekers zoeken daarom naar betere behandelingen. Eén van de hoopvolle ontwikkelingen is immunotherapie. Hoe effectief is die bij deze vormen van kanker? We vragen het aan prof. dr. Hanneke van Laarhoven, internist-oncoloog en onderzoeker aan het Amsterdam UMC.

Wat is immunotherapie?

“Immunotherapie is een behandeling die het eigen afweersysteem helpt om kankercellen te herkennen en aan te vallen. Bij sommige kankersoorten, zoals melanoom, een agressieve vorm van huidkanker, heeft deze aanpak de behandeling revolutionair veranderd. Waar mensen met een uitgezaaid melanoom vroeger nauwelijks overlevingskansen hadden, overleeft nu een groot deel van de mensen deze soort kanker wel. Dat verbluffende effect zien we helaas niet bij immunotherapie bij maag- en slokdarmkanker.”

Wanneer is immunotherapie beschikbaar als je maag- of slokdarmkanker hebt?

“Immunotherapie is op dit moment alleen beschikbaar voor patiënten met uitgezaaide maag- of slokdarmkanker die niet geopereerd kunnen worden én bij wie in de tumor het PD-L1-eiwit zit. Hoe meer PD-L1 we zien in de tumor,

hoe groter de kans dat de immunotherapie aanslaat. Dát het goed aanslaat, zo goed dat patiënten jaren overleven zonder dat de kanker toeneemt, gebeurt helaas maar bij een kleine groep; naar schatting bij tien procent van alle patiënten. De kans op overleven is dus alleen voor een klein groep patiënten echt aanzienlijk verbeterd.”

De realiteit is helaas dus nog steeds dat de meeste mensen met uitgezaaide slokdarm- en maagkanker hieraan overlijden.

“Ja. De eerlijkheid gebiedt ook te zeggen dat wij als onderzoekers niet precies weten waarom het bij die kleine groep mensen bij wie het wél aanslaat, zo'n goed effect heeft. De tumorbiologie is ongelooflijk complex. De oplossingen die we vinden, zijn nooit oplossingen voor alle kankertypes. En zelfs als we op celniveau een effect zien, bepaalt ook de algehele conditie van

de patiënt of een behandeling aanslaat. Mensen met een goede conditie verdragen de bijwerkingen van chemo- en immunotherapie beter. Dat maakt een groot verschil.”

Er is onderzocht of immunotherapie ook werkt voor mensen met maagkanker die nog géén uitzaaiingen hebben en nog geopereerd moeten worden. Wat verwacht je daarvan?

“Dit wordt onderzocht in de Matterhorn-studie. We kijken naar de effectiviteit en veiligheid van durvalumab, een vorm van immunotherapie, in combinatie met chemotherapie bij patiënten voor en na de operatie. We hopen te gaan zien dat dit de overleving verbetert. De combinatie van immunotherapie en chemotherapie blijft namelijk veelbelovend. Ik verwacht dat we in de nabije toekomst nog belangrijke stappen gaan maken.”

In dat opzicht blijft immunotherapie dus echt wel de grote belofte ...

“Ja en nee. Want immunotherapie is geen geneesmiddel zonder risico's; de bijwerkingen kunnen ernstig zijn. En doorleven terwijl je weet dat je ook elk moment weer een slechte CT-scan uitslag kunt krijgen, is best heel ingewikkeld. Deze 'doorlevers' gaan een lastige fase van hun leven in. Je bent niet 'terminaal', maar leeft wel in de enorme onzekerheid dat de kanker elk moment kan terugkomen. Hoe geef je dan je leven vorm? Ga je werken? Maak je plannen voor de toekomst? Dat zijn echt complexe levensvraagstukken.”

Geeft het jou als arts moed dat ook in deze moeilijk te behandelen groep ondanks alles wetenschappelijke vooruitgang wordt geboekt?

“Ja, natuurlijk. Als je weet waar we vijftig jaar geleden stonden, is de vooruitgang enorm. Maar voor veel mensen die vandaag de diagnose krijgen, gaat de vooruitgang te langzaam. Het is dus tegenstrijdig. Ik hoop daarom dat we in de nabije toekomst kunnen zeggen: met al die kleine stapjes kunnen we nu weer een hele grote stap vooruit zetten. Een stap die voor een grote groep mensen met uitgezaaide kanker wél een enorm verschil maakt.” ●

‘De tumorbiologie is ongelooflijk complex’

Ledendag SPKS

8
november
2025

Ontmoet lotgenoten volg interessante lezingen

Op de jaarlijkse ledendag van SPKS op 8 november 2025 ontmoet je lotgenoten en kun je leerzame en interessante lezingen volgen. Zet deze dag alvast in je agenda en houd onze nieuwsbrief in de gaten.

Voor alle leden organiseert SPKS ieder jaar een ledendag. Op de aankomende ledendag van SPKS is er veel aandacht over medische ontwikkelingen omtrent maag- en slokdarmkanker, voeding en beweging. Tussen de verschillende sprekers is er een pauze en we sluiten de middag af met een borrel en een gezellig samenzijn.

En zet deze datum ook in je agenda!

In het UMCG is er op 27 september een informatiebijeenkomst voor patiënten met slokdarmkanker of maagkanker. Lees hier meer over op www.spks.nl/agenda

De jaarlijkse ledendag van SPKS

- Zaterdag 8 november 2025 in de Eenhoorn in Amersfoort
- Ontvangst met lunch tussen 12.15 en 13.00 uur
- Hapje en drankje vanaf 16.00 uur
- Inschrijven voor deze dag?
Houd onze nieuwsbrief en de website in de gaten

